

Astma och läkemedelsbehandling

Georgios Stratelis

Specialistläkare i allmänmedicin, medicine doktor

Vårdcentralen Ekensberg, Nyköping

LPO ordförande för lung- och allergisjukdomar, region Sörmland

Frågor ställs via sms, scanna kod:

Georgios.Stratelis@regionsormland.se

Redovisning av eventuella jäv

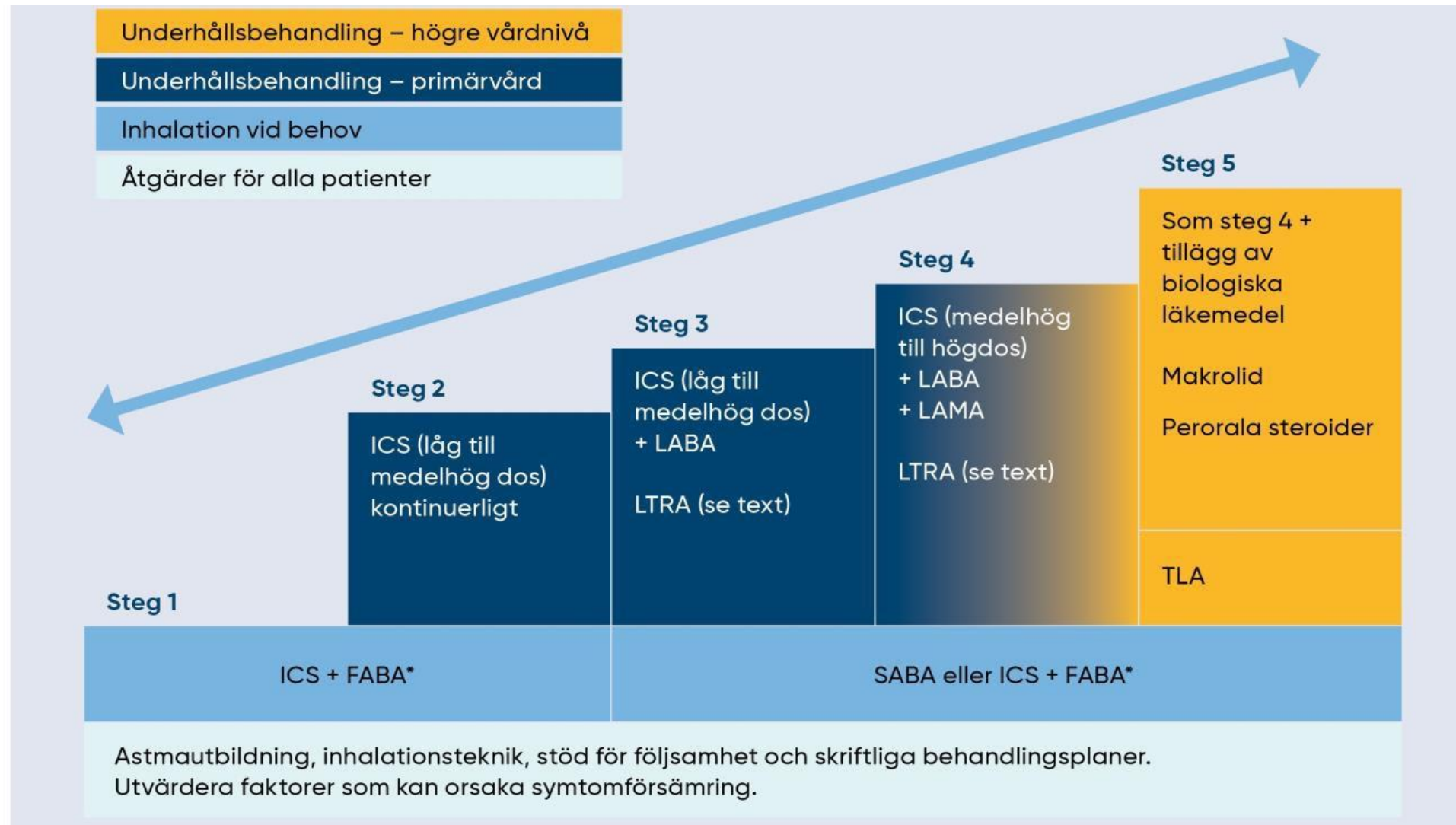
- Har erhållit föreläsararvode från
  - Boehringer Ingelheim
  - GlaxoSmithKline
  - AstraZeneca
- Har deltagit i kliniska prövningar
  - Boehringer Ingelheim, AstraZeneca
- Medicinskt ansvarig för astma och KOL på AstraZeneca

Astma och läkemedelsbehandling

Behandlingstrappan 2023

- Historisk utveckling av riktlinjerna; **Varför/Hur**
- **Paradoxerna** (inkonsekvenser) vid behandling av astma

Vad är astma?

- Astma är en **heterogen** sjukdom
- Vid astma föreligger vanligen **kronisk luftvägsinflammation**
- Sjukdomen kännetecknas av
  - **Variabel** luftvägsinflammation
  - **Variabel** luftvägsobstruktion
  - Luftvägssymtom **varierar över** tid och styrka
    - Hosta
    - Slem
    - Andnöd
    - Exacerbation

Hur ska jag behandla min astmatiker, vad ska jag använda, med astmans patofysiologi i åtanke?

SABA-klassen
1-2 doser v.b.

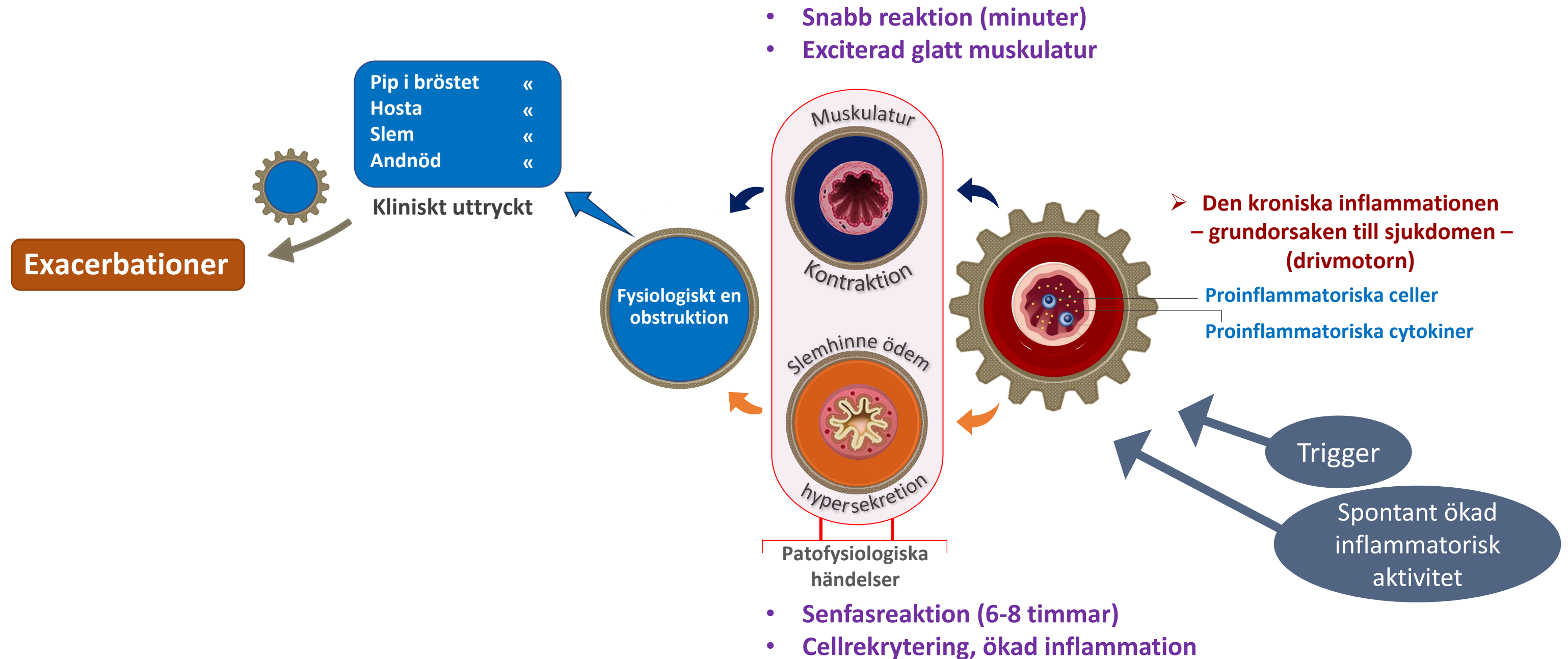
ICS-klassen
Regelbundet 1 dos x 1-2
+
SABA v.b.

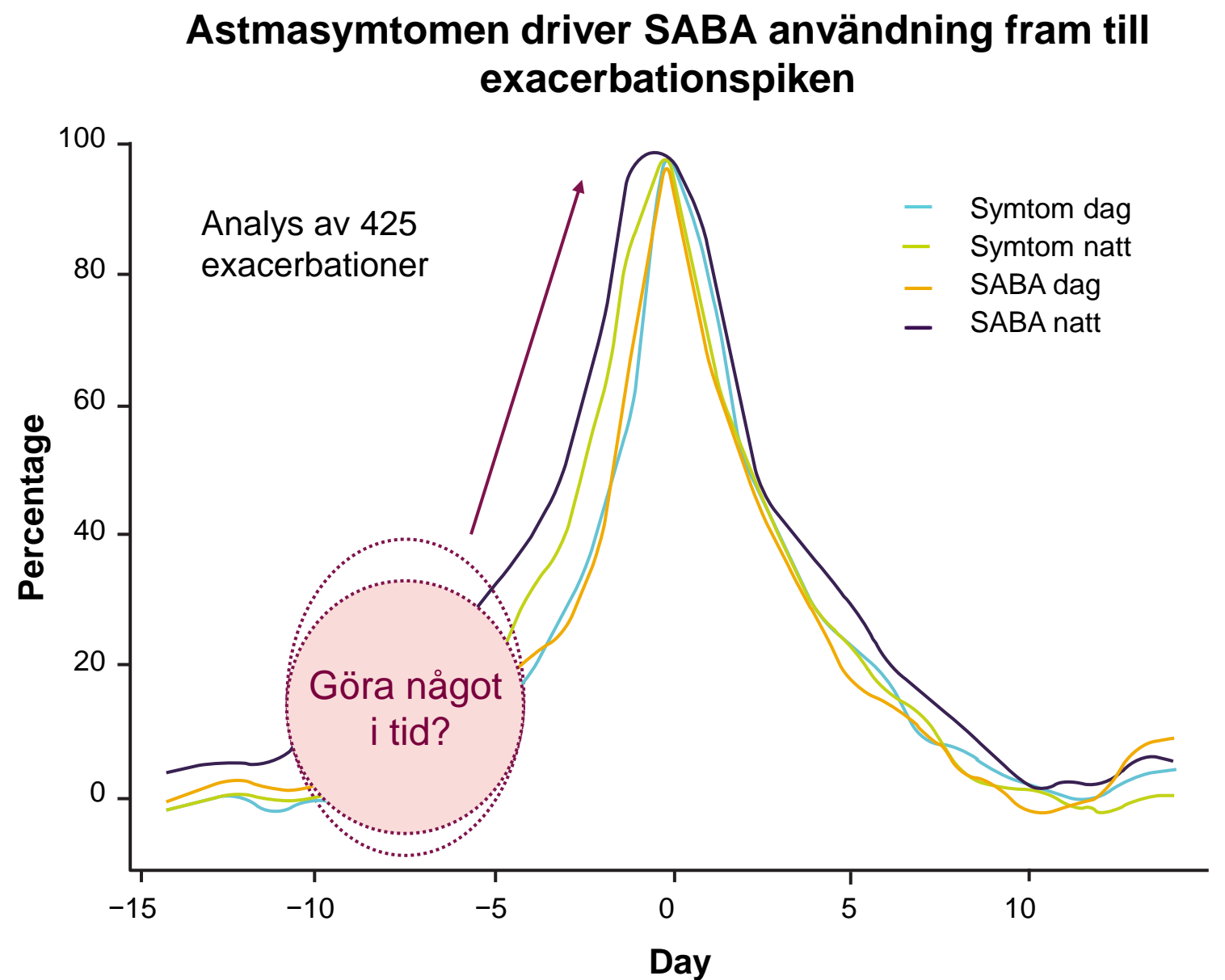
Fast-kombination ICS/LABA-klassen
Regelbundet 1 dos x 1-2
+
SABA v.b.

SABA = short-acting β_2 -agonist; **ICS** = Inhaled corticosteroids; **LABA** = long-acting β_2 -agonist

Patofysiologin vid tillfälliga symtomgenombrott eller begynnande exacerbation

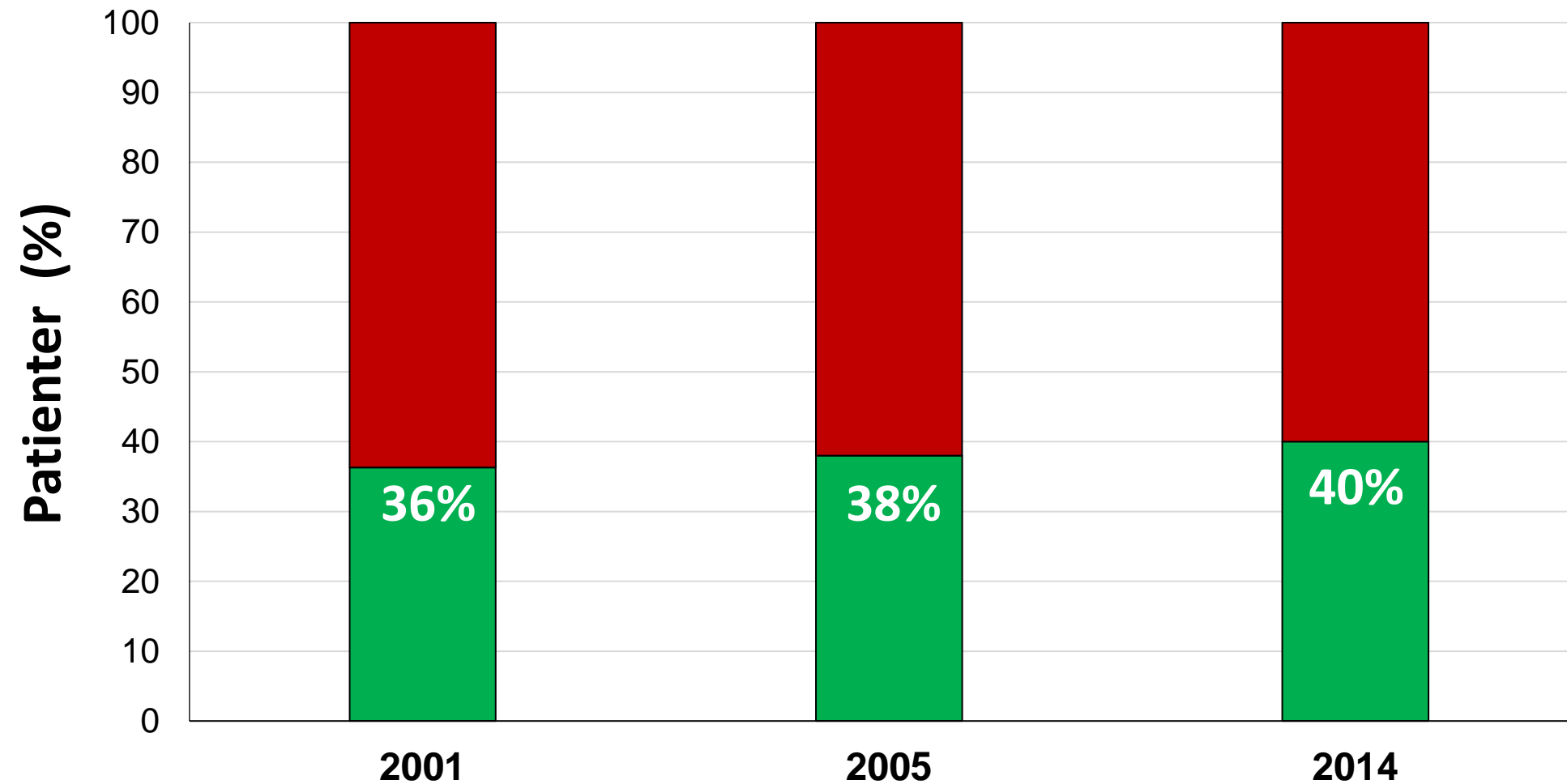

Inflammation, symtom och SABA användning ökar före en exacerbation

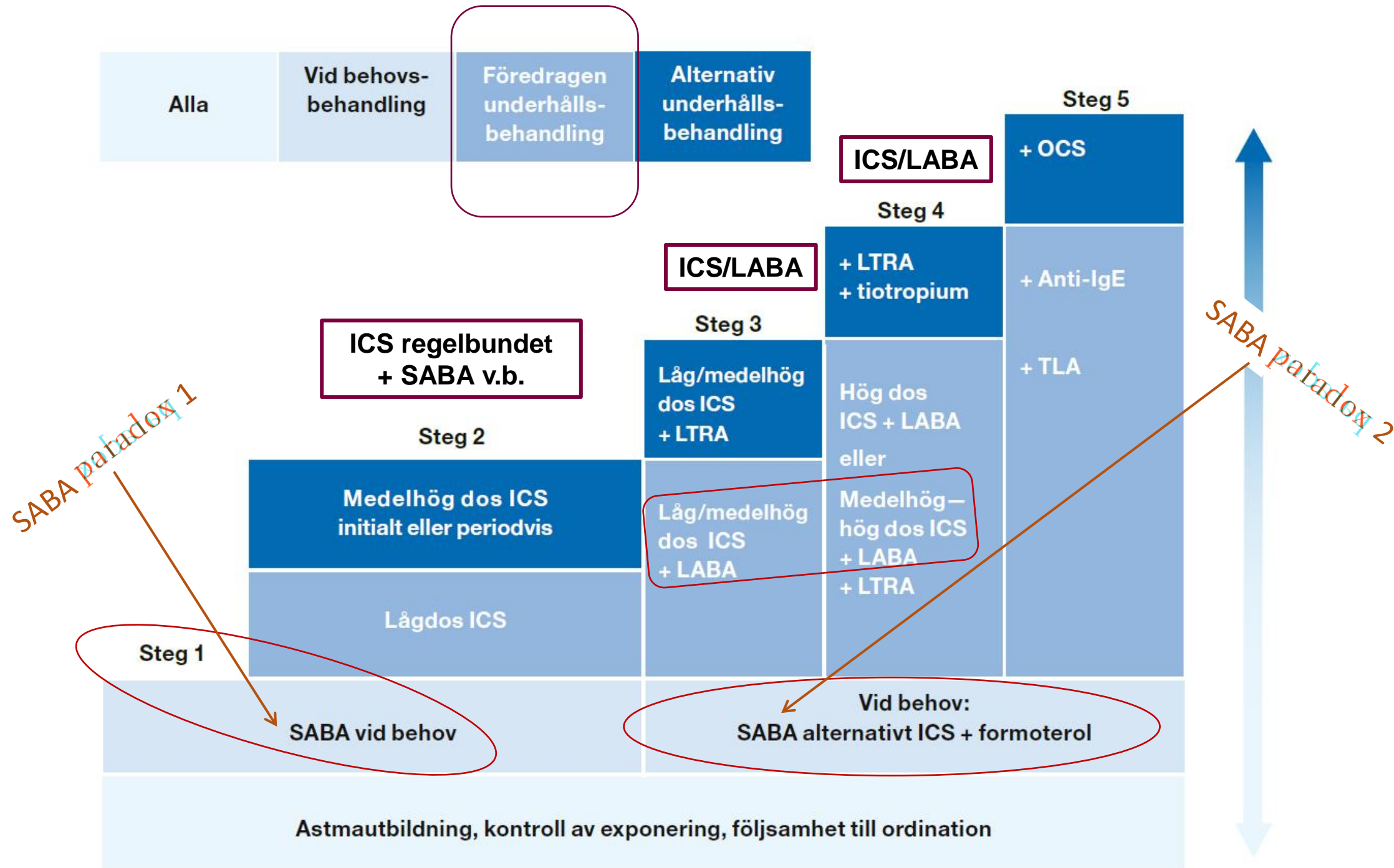
Astmakontroll hos astmatiker i Sverige

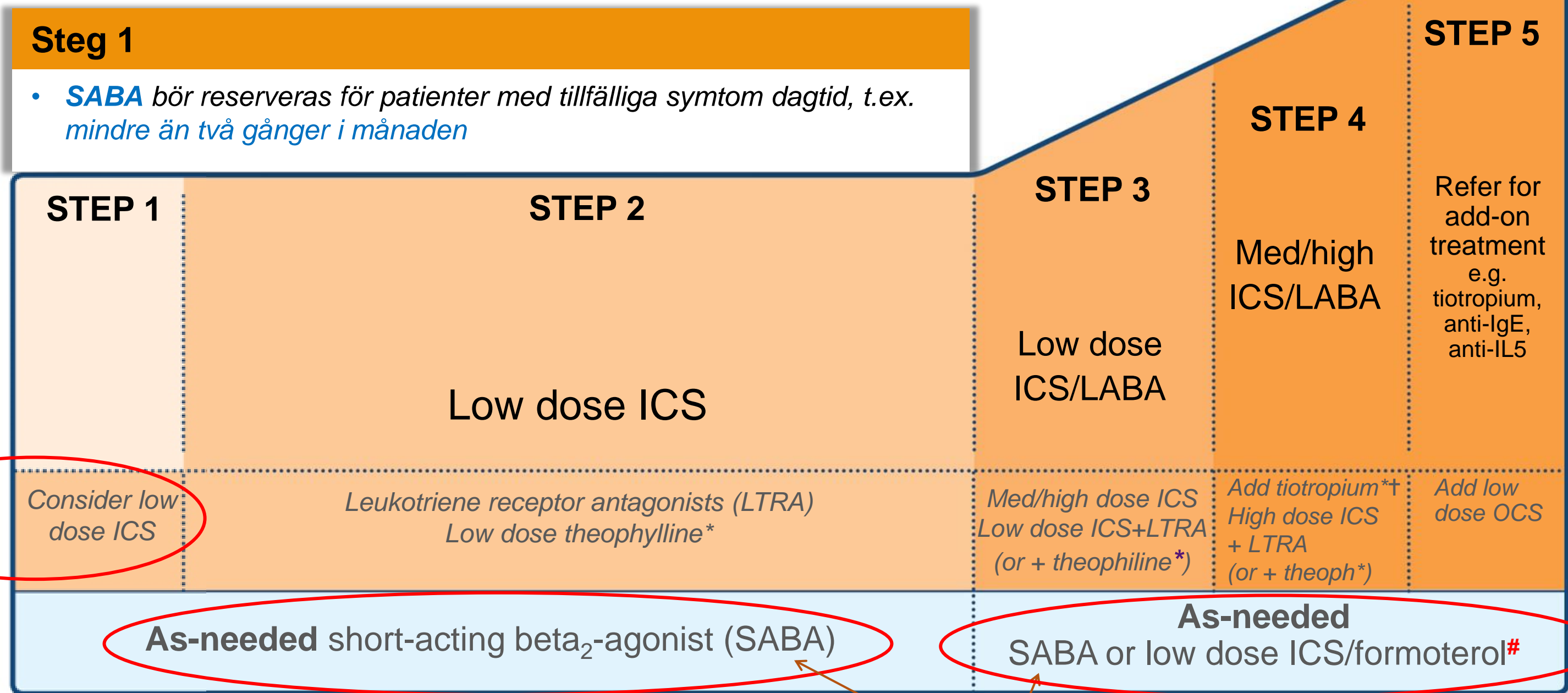
- Okontrollerad astma
- Välkontrollerad astma

6 av 10 astmatiker är inte väl kontrollerade

Behandlingstrappan LV 2015

Farmakoterapi – GINA 2014

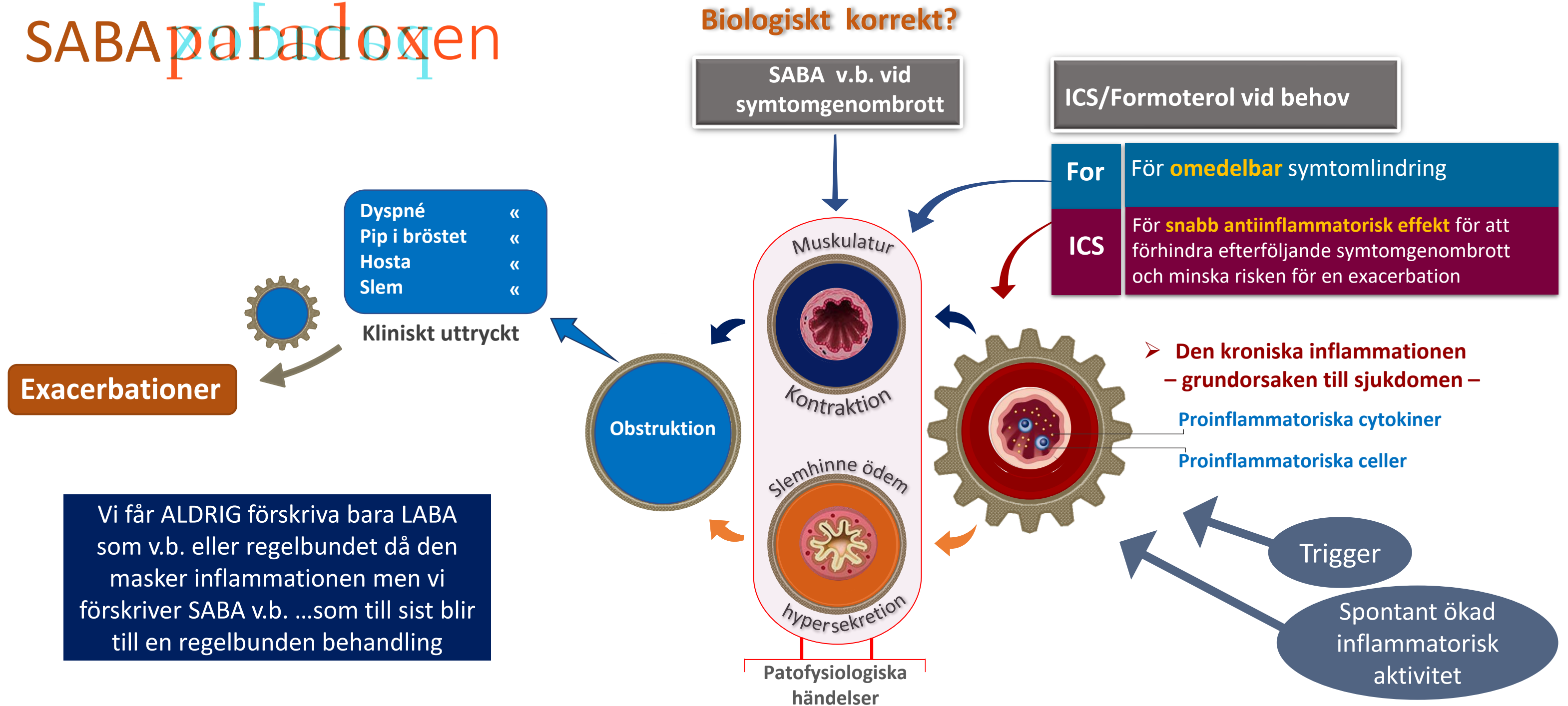

#For patients prescribed **MART** treatment regimen
MART, ICS/formoterol maintenance and Reliever Therapy
GINA, Global **IN**itiative for **A**sthma 2014

SABA paradox

Astmapatient på ICS/LABA med tillfälliga symtomgenombrott eller på väg in i en exacerbation

SABA paradoxen

Vad gjorde GINA?

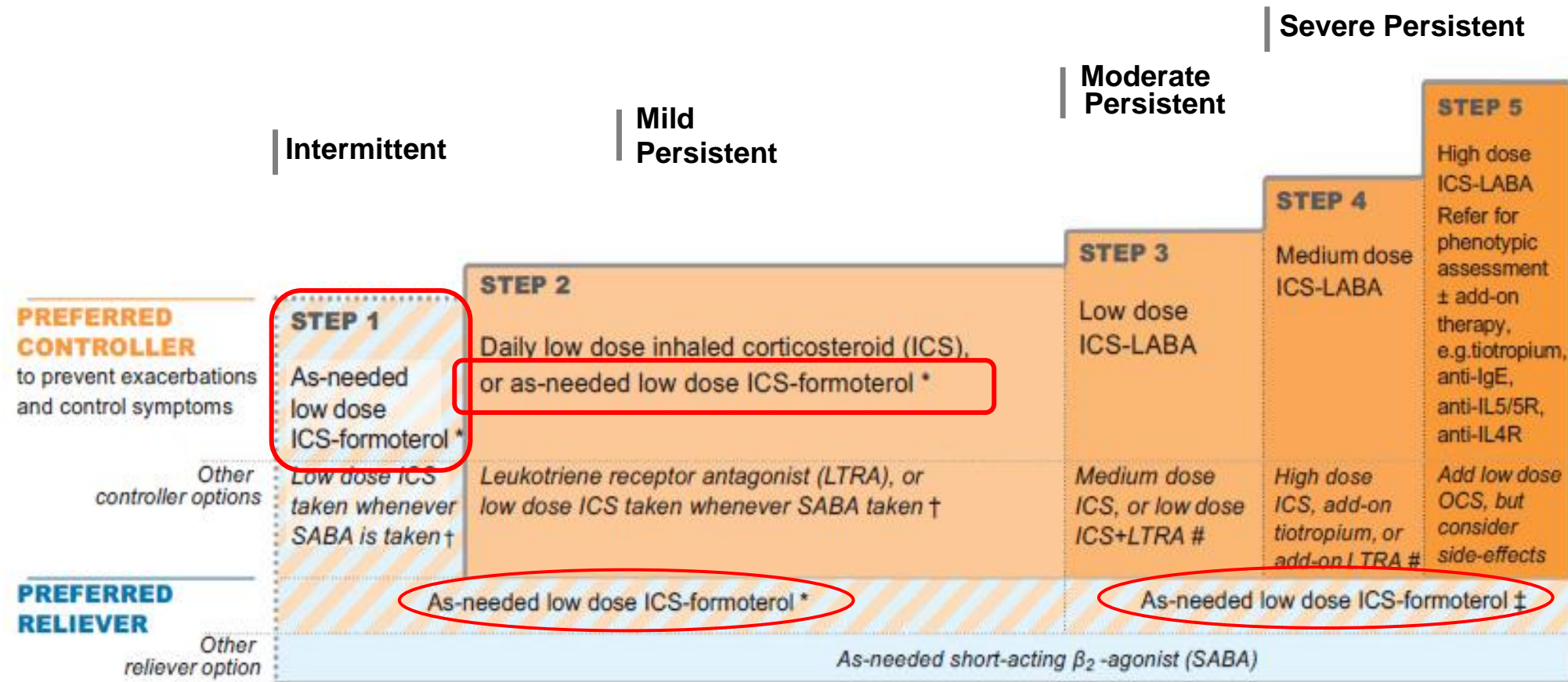
**GLOBAL
INITIATIVE
FOR ASTHMA**

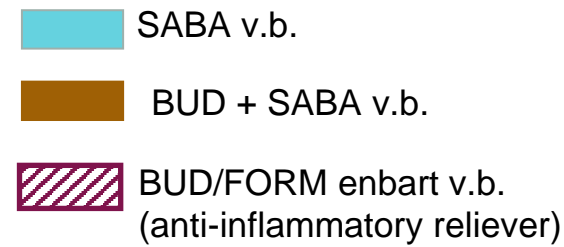
In April 2019, the Global Initiative for Asthma (GINA) (box 1) published new recommendations that might be considered the most fundamental change in asthma management in 30 years. The new recommendations follow a decade-long programme of work by GINA, prompted by concerns about the risks and consequences of the long-standing approach of commencing asthma treatment with short-acting β_2 -agonists (SABA) alone.

De mest fundamentala förändringarna i astmabehandlingen på 30 år.

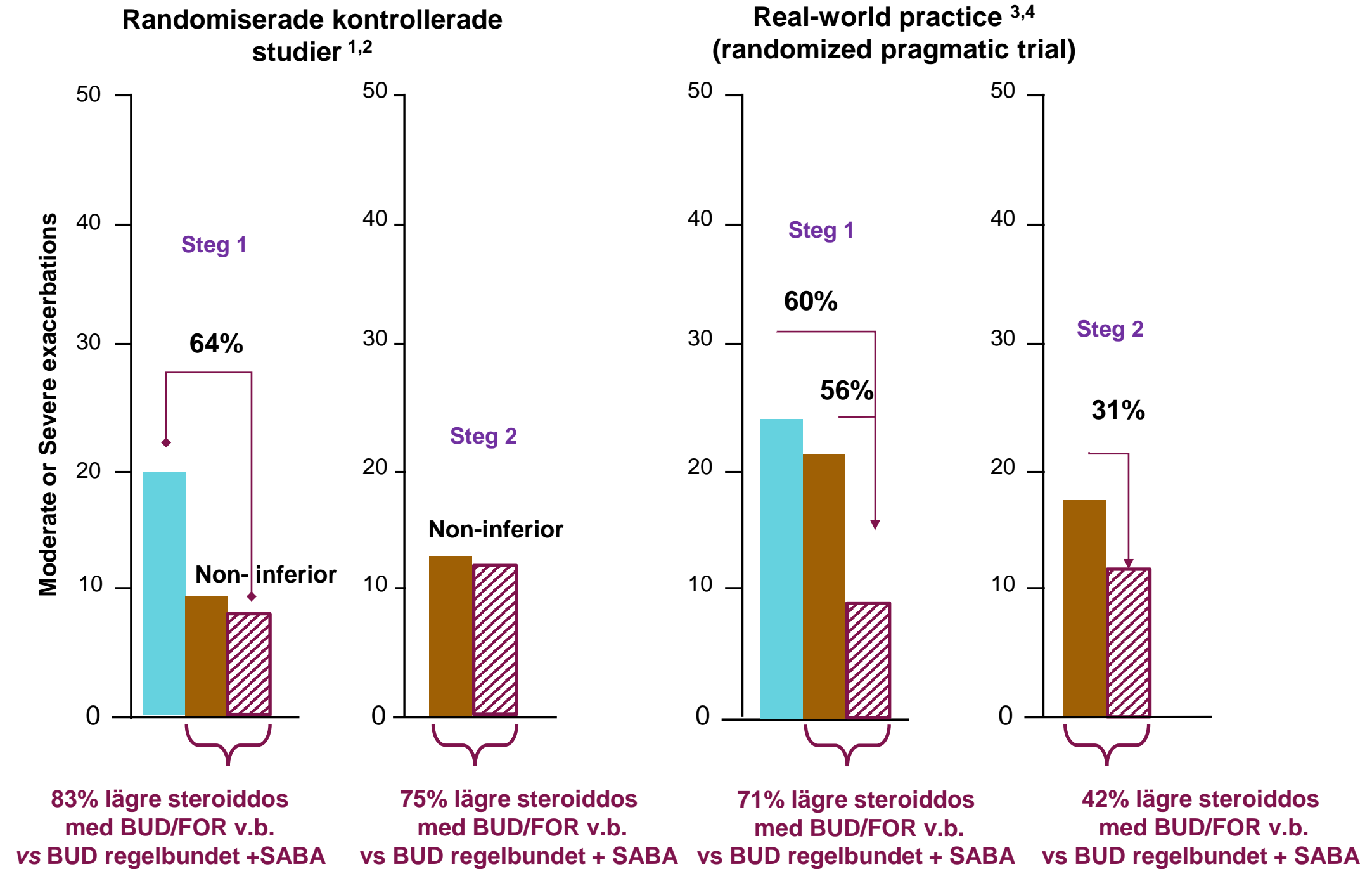
2019

BUD/FORM enbart som anti-inflammatorisk vid behovs-behandling på steg 1-2

SABA = short-acting β 2-agonist
BUD = budesonide
FORM = formoterol

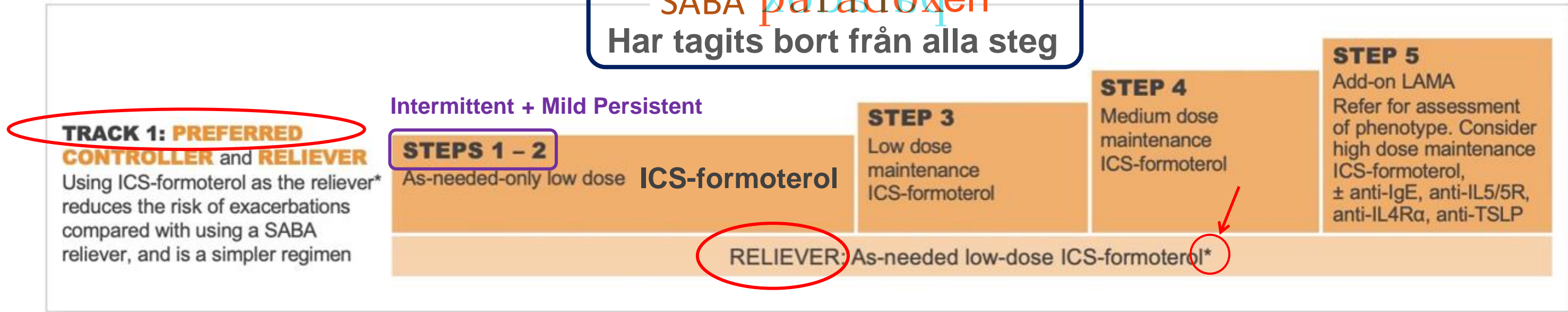
1. O'Byrne PM, et al. N Engl J Med. 2018;378:1865-1876; 2. Bateman ED, et al. N Engl J Med. 2018;378:1877-1887
 3. Beasley R, et al. N Engl J Med. 2019;380:2020-2030; 4. Hardy J, et al. Lancet. 2019. DOI.10.1016/S0140-6736(19)31948-8

GINA 2024 – Vuxna och tonåringar 12+

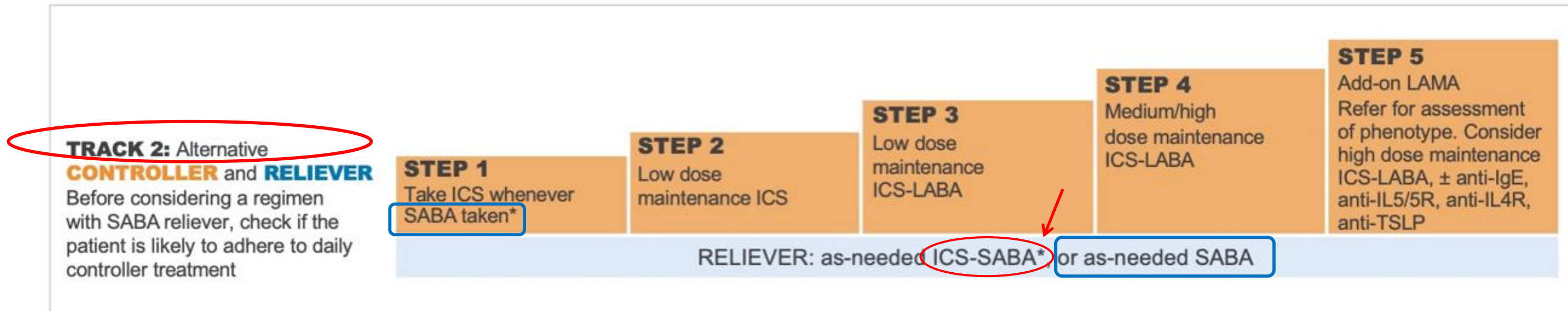
2024

Två trappvarianter

SABA paradoxen
Har tagits bort från alla steg

RELIEVER (= vid behovs-behandling); *Anti-inflammatory reliever

TRACK 1, Steps 1–4: PREFERRED CONTROLLER and **RELIEVER** for adults and adolescents.

Using ICS-formoterol as an anti-inflammatory reliever (AIR), with or without maintenance ICS-formoterol, reduces the risk of exacerbations compared with using a SABA reliever, and is a simpler regimen, with a single medication across treatment steps.

STEPS 1 – 2

As-needed-only low dose ICS-formoterol reliever

One inhaler, use as needed

STEP 3

Low dose maintenance and reliever therapy (MART) with ICS-formoterol

Same inhaler, take 1 inhalation once or twice daily and 1 as needed

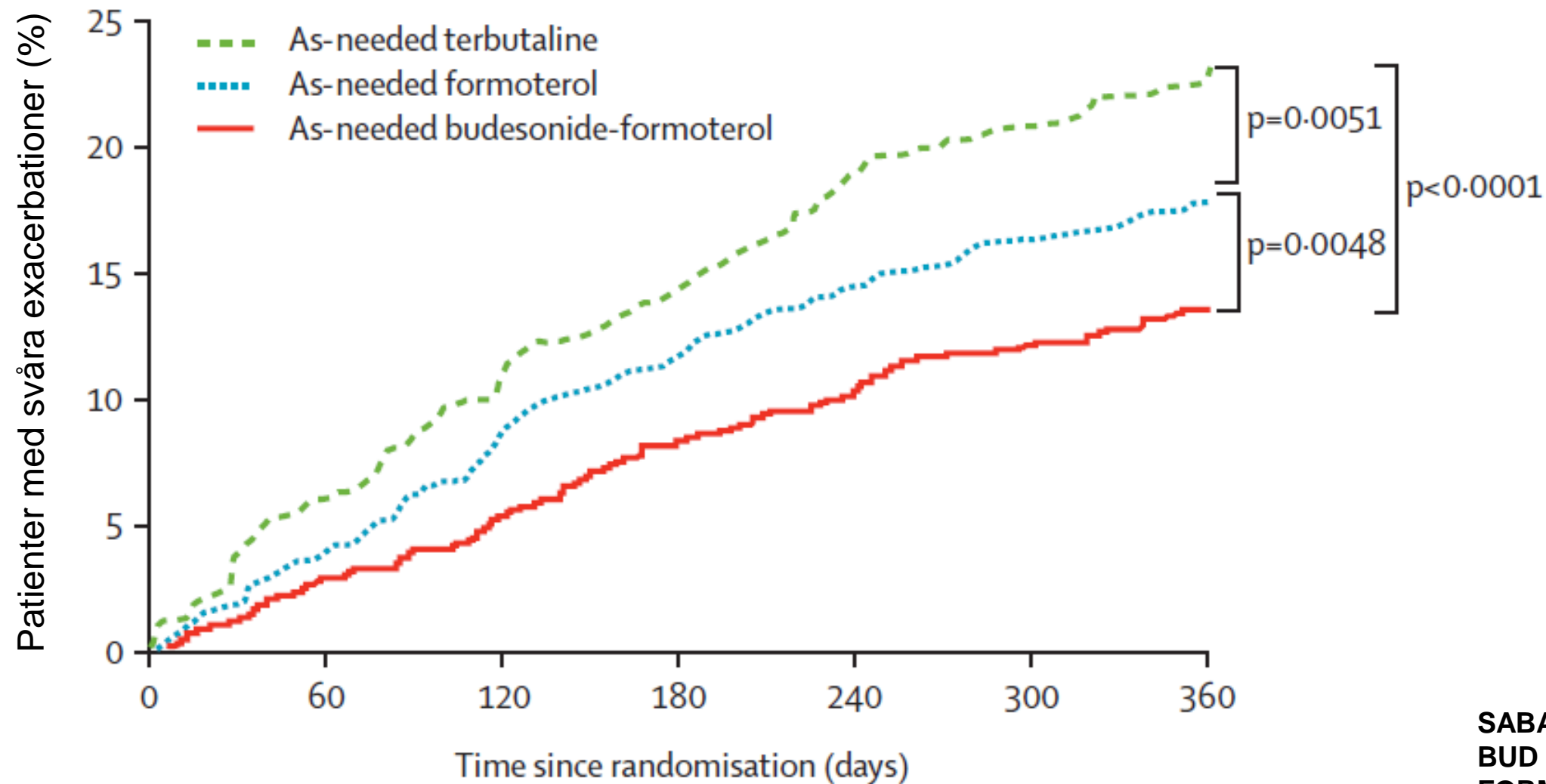
STEP 4

Medium dose maintenance and reliever therapy (MART) using low-dose ICS-formoterol

Same inhaler, take 2 inhalations twice daily and 1 as needed

Effekt av Bud/For + Bud/For v.b (MART) vs Bud/For + SABA v.b. vs Bud/For + Formoterol v.b. på GINA steg 3-4

▶ Att vid symtomgenombrott, i rätt tid, även inhalera ICS är avgörande för astmautfallen

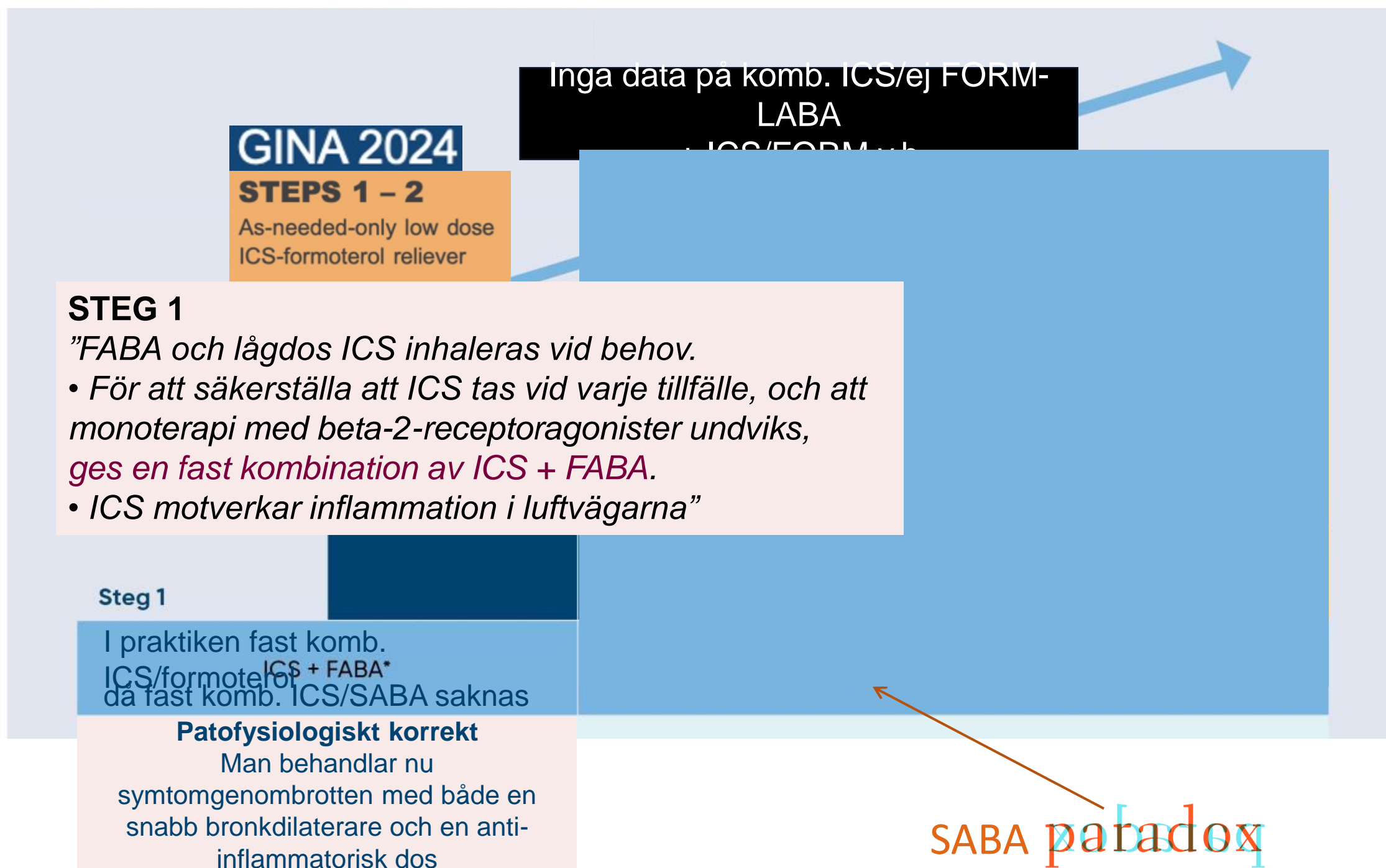
Relativ riskreduktion
(svåra exacerbationer)

45% vs BUD/FOR + SABA v.b.

27% vs BUD/FOR + formoterol v.b.

SABA = short-acting β 2-agonist
BUD = budesonide
FORM = formoterol

Behandlingstrappan LV 2023

Hållbarhet efter öppnad förpackning och förvarad enligt anvisningar (120 doser)

- 3 månader (Flutiform spray)
- 4 månader (Bufomix Easyhaler)
- 6 månader (Duoresp Spiromax)
- 6 månader (Innovair Nexthaler)
- 36 månader (Turbuhaler)

***FABA**; Inkluderar **SABA** samt långverkande beta-2-receptoragonist med snabbt tillslag (= **Formoterol**)

Hur ska jag behandla min astmatiker, vad ska jag använda, med astmans patofysiologi i åtanke?

På steg 3-4 patofysiologiskt korrekt med **ICS/Form** som vid behovs-behandling

ICS/Form
MART

SABA-klassen

- Vid reversibilitetstest
- Symtombehandling under utredning av dyspné och i väntat på spirometriundersökningen

ICS-klassen

Regelbundet 1 dos x 2
+ **ICS/Form v.b.**

GINA: enbart ICS/Form v.b.

Astma och läkemedelsbehandling

Georgios Stratelis

Specialistläkare i allmänmedicin, medicine doktor

Vårdcentralen Ekensberg, Nyköping

LPO ordförande för lung- och allergisjukdomar, region Sörmland

Frågor ställs via sms, scanna kod:

Georgios.Stratelis@regionsormland.se

